

Monumentnummer*: 513427

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 14 maart 2000
Kadaster deel/nr 82709/67

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>		<i>Provincie*</i>				
Haarlem	Haarlem		Noord-Holland				
<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Wilhelminastraat	53 A	A		2011 VL	Haarlem		
Wilhelminastraat	59 D	D		2011 VL	Haarlem		
Wilhelminastraat	59 E	E		2011 VL	Haarlem		
Wilhelminastraat	59 F	F		2011 VL	Haarlem		
Wilhelminastraat	59 A	A		2011 VL	Haarlem		
Wilhelminastraat	59 C	C		2011 VL	Haarlem		
Wilhelminastraat	45			2011 VK	Haarlem		
Wilhelminastraat	47			2011 VK	Haarlem		
Wilhelminastraat	49			2011 VL	Haarlem		
Wilhelminastraat	51			2011 VL	Haarlem		
Wilhelminastraat	53			2011 VL	Haarlem		
Wilhelminastraat	55			2011 VL	Haarlem		
Wilhelminastraat	57			2011 VL	Haarlem		

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Haarlem	C			4382
Haarlem	C			4384
Haarlem	C			4383
Haarlem	C			4385
Haarlem	C			4381
Haarlem	C			4386

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Haarlem	C			4380

Omschrijving**

Inleiding

Aan de oostzijde van de Wilhelminastraat gelegen WOONBLOK. Het woonblok, dat deel uitmaakt van de gevelwand tussen de Keizerstraat (noord) en de Alexanderstraat (zuid), grenst aan de noordzijde aan de voormalige jongensschool Wilhelminastraat 43a en aan de zuidzijde aan de Alexanderstraat.

Het in mengeling van Eclecticisme en neorenaissance stijl opgetrokken woonblok omvat acht woningen en werd in 1884 gebouwd naar ontwerp van A. van der Steur jr. Het woonblok maakt onderdeel uit van het formele stedenbouwkundige plan van de Wilhelminastraat en haar directe omgeving. De Wilhelminastraat werd in 1881 aangelegd als hoofdas van een westelijke stadsuitbreiding die plaats vond op de plek van de gedempte voormalige stadssingel. Deze stadsuitbreiding kenmerkt zich door een regelmatig en strak stratenpatroon, waarbij de individueel ontworpen woonblokken en woonhuizen een architectonische eenheid vormen. Met name langs de Wilhelminastraat en Mauritsstraat zijn de uit verschillende woonblokken en woonhuizen opgetrokken straatwanden opvallend door hun stedenbouwkundige eenheid en architectuur. De woonbebouwing langs de Wilhelminastraat wordt afgewisseld door een kerk en twee scholen, welke eveneens in de stedenbouwkundige opzet van de straat passen.

Omschrijving

Uit acht herenhuizen bestaand woonblok op rechthoekige plattegrond. Het woonblok is opgetrokken in baksteen op een natuurstenen plint en bestaat uit een drietal verschillende woningtypen gerangschikt in het schema A-B-B-C-C-B-B-A.

Het woningtype A bevindt zich op de hoeken van het woonblok. De linkerwoning, Wilhelminastraat 45, sluit aan op de gevelrij van de Wilhelminastraat. De rechterwoning, Wilhelminastraat 59, ligt op de hoek met de Alexanderstraat. Het woningtype A is opgebouwd uit een souterrain, bel-etage, verdieping en kapverdieping en wordt gedekt door een afgeknot schilddak bekleed met grijze Hollandse pannen of mastiek. Het woningtype A is vier vensterassen breed. Bij het pand Wilhelminastraat 45 vormen de twee middelste vensterassen tezamen een risalerende middenpartij, waarin zich de entree bevindt. Bij het hoekpand Wilhelminastraat 59 is de rechter vensteras, op de hoek met de Alexanderstraat, afgeschuind. Bij dit pand zijn alle vier de vensterassen risalerend en bevindt zich in de derde vensteras vanaf links de entree. De entrees bestaan uit een in een portiek gelegen houten deur met gietijzeren sierrooster welke bereikbaar is door middel van een zes treden tellende natuurstenen trap. De voorgevel van het woningtype A is rijk versierd met gepleisterde detailleringen van hout of steen. Tussen de bel-etage en verdieping bevindt zich een brede cordonlijst welke, ter hoogte van de risalerende geveldelen, wordt ondersteund door pilasters. Boven langs de dakrand bevindt zich een geprofileerde houten kroonlijst met daaronder een band van pleisterwerk met geornamenteerde consoles. Verder bevinden zich over de voorgevel spekbanden. De vensters zijn in oorsprong alle houten schuifvensters met op de verdieping een T-naald. Boven de vensters van de bel-etage bevindt zich een sluitsteen in de vorm van een mannenhoofd. Op de verdieping worden de ramen bovenaan afgesloten door een halfroond spaarveld met een mozaïekvulling van gele en rode baksteen. In de risalerende delen zijn tussen de vensters op de verdieping jongenskopjes geplaatst. Ter hoogte van het souterrain bevinden zich enkele houten vensters met traliewerk. Bij het pand Wilhelminastraat 45 bevindt zich boven de kroonlijst, in het verlengde van het twee vensterassen brede risalerende middenstuk, een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

dubbele dakkapel met twee houten dubbele openslaande vensters. De vensters worden omlijst door pilasters. Het pand Wilhelminastraat 59 had als bekroning van de afgeschuinde hoek oorspronkelijk een torenachtig volume. Nu bevindt zich in de kap alhier een verdiept zolderraam. De twee vensterassen brede zijgevel van het hoekpand Wilhelminastraat 59 kent dezelfde detailleringen als de voorgevel. De vensters zijn hier echter alle blind, waarbij de blinde vensters op de verdieping als een soort loggia verdiept zijn gelegen.

Van het woningtype B zijn er in totaal vier woningen verdeeld over twee blokken. Dit woningtype, dat vier vensterassen breed is, is opgebouwd uit een begane grond, verdieping en kapverdieping en wordt per blok gedekt door een afgeknot schilddak bekleed met grijze Hollandse pannen en mastiek. De voorgevel is versierd met bepleisterde detailleringen van hout of steen, zoals een cordonlijst en een gootlijst. De vensterassen waarin zich de entrees bevinden zijn risalerend en worden boven de gootlijst afgesloten door een dakkapel met fronton, dat wordt geflankeerd door klauwstukken met geprofileerde banden. De entrees, bestaande uit enigszins verdiept gelegen houten paneeldeuren met twee treden tellende stoepen, worden omlijst door een pilasterstelling met spekbanden en afgesloten door een door klauwstukken gedragen hoofdgestel met half rond fronton. De vensters in de voorgevel van het woningtype B zijn in oorsprong alle houten schuifvensters met op de verdieping een T-naald en worden omlijst door wit gepleisterde aanzet- en sluitstenen. De vensters op de verdieping worden bovenlangs afgesloten door een half rond spaarveld gevuld met een mozaïek van gele en rode baksteen. Het venster in de dakkapel is een dubbel openslaand houten venster.

De twee woningen van het woningtype C vormen samen de middenpartij van het woonblok. Dit woningtype is opgebouwd uit een begane grond, verdieping, tweede verdieping en kapverdieping en is vier vensterassen breed. Tezamen liggen de twee woningen onder één afgeknot schilddak bekleed met grijze Hollandse pannen en mastiek. De voorgevels zijn rijk versierd met bepleisterde detailleringen van hout of steen, zoals cordonlijsten tussen de verdiepingen, speklagen, een gootlijst met daaronder een fries met triglyfen en metopen en sluitstenen boven de vensters. Ter hoogte van de verdieping bevindt zich tussen de vensters een bakstenen pilasterstelling, terwijl ter hoogte van de tweede verdieping de vensters worden gescheiden door bepleisterde pilasters en halfzuiltjes. De vensterassen waarin zich de entrees bevinden, respectievelijk de derde vensteras (Wilhelminastraat 51) en tweede vensteras (Wilhelminastraat 53) vanaf links, zijn risalerend. De entrees bestaan uit houten deuren met gietijzeren sierroosters omlijst door bepleisterde pilasters en worden afgesloten door een fronton. De vensters in het woningtype C zijn op de begane grond dubbele houten openslaande vensters en op de verdiepingen houten schuifvensters, waarbij de vensters op de tweede verdieping een T-naald bezitten. De risalerende vensterassen worden boven de gootlijst afgesloten door een dakkapel met dubbel houten raam dat is voorzien van klauwstukken en fronton.

De achtergevels van dit woonblok hebben dezelfde bouwhoogte als de voorgevels. In oorsprong bevinden zich hier houten vier- en zes- en achtruitsvensters. Op de begane grond en bel-etage bevinden zich in oorsprong houten keukendeuren en houten openslaande tuindeuren. De uitbouw aan de achterzijde bevat een buitendeur en twee openslaande deuren in een halve erker.

Waardering

Grotendeels gaaf bewaard woonblok met herenhuizen uit 1884 in een combinatie van Eclecticisme en neorenaissance stijl, van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde en de stedenbouwkundige en ensemblewaarde als karakteristiek onderdeel van de 19de-eeuwse formele stadsuitbreiding rondom de Wilhelminastraat; het bouwblok is een beeldbepalend element in de oostelijke straatwand van de qua architectuur als een eenheid aandoende Wilhelminastraat. Tevens is het woonblok cultuurhistorisch van belang als element in de geschiedenis van het wonen voor welgestelden en van belang binnen het oeuvre van de architect A. van der Steur jr.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis